

Abakus ry:n yhdenvertaisuussuunnitelma 2023

Tämä dokumentti on Jyväskylän yliopiston erityispedagogiikan opiskelijoiden ainejärjestö Abakus ry:n yhdenvertaisuussuunnitelma. Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on avata yhdenvertaisuuden käsitteitä ainejärjestömme toiminnassa sekä toimenpiteet syrjinnän, häirinnän, kiusaamisen tai muun epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisemiseksi ja siihen reagoimiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelman pohjana on käytetty JYY:n yhdenvertaisuuskyselyä, joka teetettiin Abakuksen jäsenistölle syksyllä 2022. Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman teossa on hyödynnetty JYY:n yhdenvertaisuusopasta sekä Abakus ry:n yhdenvertaisuussuunnitelmaa vuodelta 2018.

1. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ainejärjestössä Abakus ry

Tasa-arvo on määritelty Suomen YK-liiton mukaan seuraavasti. "Tasa-arvolla tarkoitetaan ihmisten samanarvoisuutta eli yhdenvertaista arvoa ja asemaa niin yksilönä kuin yhteiskunnan jäsenenä. Keskeistä on yksilöiden ja yhteiskunnan eri ryhmien, kuten eri vähemmistöjen ja valtaväestön, väliset tasa-arvoiset suhteet. Tasa-arvoon kuuluu kaikkien ihmisten samanarvoisuus riippumatta ihmisen yksilöllisistä tekijöistä kuten kansallisesta alkuperästä, rodusta, väristä, sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta, kielestä, uskonnosta, poliittisesta mielipiteestä, yhteiskunnallisesta asemasta tai varallisuudesta."

"Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä." (yhdenvertaisuus.fi)

Abakus ry sitoutuu toimimaan tavalla, joka edistää jäsenten tasa-arvoista ja yhdenvertaista kohtelua. Yhdenvertaisuussuunnitelmalla pyrimme ylläpitämään jokaisen jäsenen yhdenmukaista kohtelua ja takaamaan jokaiselle jäsenelle tasa-arvoiset mahdollisuudet. Abakus ry:n hallituksella on vastuu valvoa jäsentensä etua ja jokaisella ainejärjestön jäsenellä on velvollisuus kertoa asiasta eteenpäin, jos havaitsee tai kokee yhdenvertaisuuden vastaista kohtelua.

2. Lainsäädännöllistä taustaa

Abakus ry:n yhdenvertaisuussuunnitelman pohjana ovat kolme lakia, jotka antavat kattavat raamit yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen toiminnan toteuttamiselle. Kyseiset lait ovat Tasa-arvolaki (609/1986), Yhdenvertaisuuslaki (21/2004) ja Suomen perustuslaki (731/1999). Näiden lakien noudattaminen kuuluu niin Abakus ry:n kuin kaikkien Suomen kansalaisten velvollisuuksiin.

Perustuslain (731/1999) mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Perustuslain pykälän 7§ mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.

Yhdenvertaisuudesta säädetään myös yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014). Yhdenvertaisuuslain mukaan (8§) ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Tasa-arvolain (609/1986) tarkoituksena on estää sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä ja edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Abakus ry on sitoutunut noudattamaan näiden lakien periaatteita toiminnassaan ja pyrkii tekemään tapahtumista sellaisia, että jokaisella ainejärjestön jäsenellä on mahdollisuus kokea yhdenvertaisuutta ja turvallisuutta ainejärjestön sisällä. Abakus ry ei suvaitse minkäänlaista jäseniinsä tai muihin henkilöihin kohdistuvaa syrjintää ja rohkaisee jäseniään olemaan yhteydessä apua tarjoaviin tahoihin, mikäli tällaista toimintaa havaitaan.

3. Vuoden 2022 yhdenvertaisuuskysely

Syksyllä 2022 järjestetty yhdenvertaisuuskysely toimii yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämisen pohjana. Vastauksia kyselyyn tuli 26, joka suhteutettuna ainejärjestön jäsenmäärään nähden on pieni. Tämän takia tutkittaessa kyselyn vastauksia, on pohdittava myös tulosten luotettavuutta sekä yleistettävyyttä. Joka tapauksessa saadut tulokset auttavat päivittämään yhdenvertaisuussuunnitelmaa, kehittämään toimintaa tasa-arvoisemmaksi ja valvomaan yhdenvertaisuuden toteutumista ainejärjestössä.

3.1. Kyselyn rakenne

- Kysymykset 1-4 taustatiedot
- Kysymys 5 yhdenvertaisuus ja viestintä
- Kysymys 6 taloudellinen yhdenvertaisuus
- Kysymys 7 tapahtumien yhdenvertaisuus koskien alkoholinkäyttöä
- Kysymykset 8-12 syrjintä
- Kysymykset 13-17 seksuaalinen häirintä
- Kysymykset 18-20 epäasiallinen kielenkäyttö ja käytös
- Kysymykset 21-23 esteettömyys
- Kysymykset 24-27 kehittämismahdollisuudet sekä onnistumiset

3.2. Missä olemme onnistuneet?

Ainejärjestön viestintä koettiin pääosin avoimeksi, monipuoliseksi ja saavutettavaksi. Pääosa vastaajista koki ainejärjestön tapahtumiin osallistumisen helpoksi myös alkoholiittomana. Kukaan vastaajista ei ollut havainnut tai kokenut syrjintää ainejärjestön toiminnassa. Kukaan vastaajista ei ole kokenut tai havainnut seksuaalista häirintää ainejärjestön toimijan tai jäsenen toimesta. Vastaajat myös kokevat ainejärjestön toiminnan olevan avointa ja erilaisuudet huomioonottavaa. Vastaajat eivät pääasiassa olleet havainneet epäasiallista kielenkäyttöä ainejärjestön toiminnassa.

3.3. Missä on kehitettävää?

Vastausten perusteella ainejärjestön toiminnassa on huomioitava esteettömyys, esimerkiksi lisäämällä esteettömyystiedot tapahtumien kuvauksiin ja huomioimalla tilojen esteettömyys. Pääosin vastaajat kokivat pystyvänsä osallistumaan tapahtumiin esteettömästi, mutta osa vastaajista koki tämän olevan mahdollista usein, joskus tai harvoin. Tämän myötä tulisi ainejärjestön kiinnittää huomiota esteettömyyteen sekä siitä viestimiseen.

Pääosa vastaajista kokivat, että ainejärjestön toiminnassa otetaan vähävaraiset hyvin huomioon. Tästä huolimatta vastauksista tuli ilmi kohtia taloudellisesta yhdenvertaisuudesta, joita ainejärjestön on hyvä huomioida. Tämän lisäksi vastausten perusteella tulevassa toiminnassa on syytä huomioida perheelliset sekä vanhemmat opiskelijat. Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman sekä suunnitelman häirintätapauksissa toimimisen suhteen tulee olla tulevaisuudessa paremmin näkyvillä.

4. Yhdenvertaisuustyöpajat syksyllä 2022

Abakuksen hallituksen edunvalvontatiimi järjesti marraskuussa 2022 kaksi työpajaa jäsenistölle yhdenvertaisuussuunnitelman työstämiseksi.

5. Tavoitteet ja toimenpiteet

Osa-alue	Tavoite	Toimenpide	Vastuu
Viestintä	Jäsenet tuntevat yhdenvertaisuussuunnitelman ja turvallisen tilan periaatteet.	Suunnitelmasta ja turvallisemman tilan periaatteista viestitään, ja niillä on selkeä paikka nettisivuilla.	Viestintä, hallitus
	Varmistetaan englanninkielisten kuvauksien lisääminen tapahtumakuvauksiin.	Lisätään englanninkieliset kuvaukset tapahtumien kuvauksiin.	Viestintä, kansainvälisyysvastavat
	Jäsenet tuntevat toimintasuunnitelman häirintätilanteiden varalta.	Toimintasuunnitelma on helposti löydettävissä nettisivuilla.	Viestintä, edunvalvonta
Esteettömyys	Esteettömyydestä on viestitty hyvin tapahtumien yhteydessä.	Esteettömyystiedot lisätään tapahtumien kuvauksiin.	Viestintä, edunvalvonta, tapahtumavastaava
	Pyritään kiinnittämään huomiota tapahtumien tilojen esteettömyyteen.	Pyritään löytämään tapahtumille tiloja, joihin jäsenistö voi mahdollisimman esteettömästi osallistua.	Tapahtumavastaava, edunvalvonta

Ikä ja perheellisyys	Osallistetaan perheellisiä ja vanhempia opiskelijoita toimintaan paremmin.	Autetaan perheellisiä ja vanhempia opiskelijoita verkostoitumaan keskenään. Pyritään järjestämään tapahtumia myös näille opiskelijoille sopivaan aikaan.	Hallitus
Taloudellinen tilanne	Huomioidaan jäsenten erilaiset taloudelliset tilanteet ainejärjestön toiminnassa.	Pyritään pitämään esimerkiksi ainejärjestön tapahtumien lippuhinnat saavutettavina.	Hallitus
Tapahtumat	Alkoholittomuus huomioidaan tapahtumia järjestettäessä.	Alkoholittomia tapahtumia järjestetään edelleen. Alkoholittomuus huomioidaan paremmin tapahtumissa.	Tapahtumavastaavat, hallitus
	Tapahtumissa toimii yhdenvertaisuusvastaava, josta tiedotetaan selkeästi.	Jokaiselle tapahtumalle valitaan yhdenvertaisuusvastaava ja tästä tiedotetaan tapahtuman alussa.	Edunvalvonta, tapahtumavastaava, hallitus
	Tapahtumia järjestetään monipuolisesti.	Tapahtumia järjestetään siten, että niiden luonne vaihtelee.	Tapahtumavastaavat, hallitus

6. Suunnitelman seuranta ja jatkotoimenpiteet

Abakus ry:n hallitukseen nimitetään yhdenvertaisuusvastaava, joka valvoo tämän suunnitelman toteutumista. Ainejärjestö pyrkii toimimaan yhdenvertaisuussuunnitelman mukaan. Yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Abakus ry:n hallitus ja etenkin sosiaalipoliittiset vastaavat seuraavat yhdenvertaisuuden toteutumista ainejärjestössä. Yhdenvertaisuussuunnitelman mukaista toimintaa ylläpidetään ainejärjestön turvallisemman tilan periaatteilla, joita jäsenet sitoutuvat noudattamaan. (<https://www.abakusry.fi/yhdistys/yhdenvertaisuus/turvallisemman-tilan-periaatteet/>)

Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman on työstänyt Abakus ry:n hallitus 2022, ja projektia on vienyttä eteenpäin Jaana Vesaniemi, Liina Murojärvi ja Maija Nummelin. Yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty syyskokouksessa 30.11.2022.

7. Ongelmatilanteet ja niihin puuttuminen

Abakus ry:n nettisivuille on koottu kattava listaus siitä, kuinka toimia erilaisissa ongelmatilanteissa. Tällä hetkellä toimintaohjeet löytyvät linkillä:

https://docs.google.com/document/d/1Ok-SqVQ51j_fWDuMhOhyri2M2wS7cVaFCxcTcod2Gyl/edit

Minkäänlaista häirintää, kiusaamista, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua havaitessa tai kokiessa voi olla yhteydessä Abakuksen edunvalvontaan. Yhteyden saa sähköpostilla osoitteessa edunvalvonta@abakusry.fi, tai vaihtoehtoisesti anonyymilla avunpyyntölomakkeella. Lomake on osoitteessa <https://forms.gle/b9qkiEJ8eprM34zY8>.

Tarvittaessa ja asianomaisten halutessa ainejärjestön edunvalvonta voi olla yhteydessä JYYn häirintäyhdyshenkilöihin, joilta saa tukea edunvalvonnallisiin kysymyksiin tai yksittäisten tapausten käsittelyyn. Vaihtoehtoisesti jäsenet voivat myös itse ottaa yhteyttä häirintäyhdyshenkilöihin, jos tilanne on vakava, tai erinäisistä syistä ainejärjestön edunvalvontaa ei koeta ensisijaiseksi tai tarpeelliseksi tahoksi, johon ottaa asian tiimoilta yhteyttä. JYYn häirintäyhdyshenkilöt löytyvät JYYn nettisivuilta linkillä:

<https://www.jyu.fi/hallinto/toimikunnat/tasa-arvotoimikunta/yhdyshenkilot>.

Jokaiseen Abakus ry:n omaan tapahtumaan on nimetty yhdenvertaisuusvastaava, joka valvoo jäsenten kohtelua tapahtuman aikana. Jos tapahtuman aikana havaitsee tai kokee minkäänlaista häirintää, kiusaamista, syrjintää tai epäasiallista kohtelua, ohjataan asianomainen ottamaan yhteyttä tapahtuman yhdenvertaisuusvastaaviin tai järjestäjiin. Yhteydessä voi myös olla oman ainejärjestön sosiaalipoliittiseen vastaavaan. Abakuksen sosiaalipoliittinen vastaava toimii myös koko yhdistyksen yhdenvertaisuusvastaavana. Tehtävään kuuluu ainejärjestön jäsenten yhdenvertaisuuden valvominen ja kehittäminen järjestössä.

Hallituksen jäsenten yhteystiedot löytyvät linkillä: <https://www.abakusry.fi/yhdistys/hallitus/>

Lähteet

[Finlex, Yhdenvertaisuuslaki \(1325/2014\)](#)

[Finlex, Suomen Perustuslaki \(731/1999\)](#)

[Finlex, Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta \(609/1986\)](#)